

rijksuniversiteit
groningen

faculteit economie
en bedrijfskunde

COELO

Samenwerking, uitgaven en dienstverlening

Symposium Op naar één Nederlandse gemeente?

Den Haag, 4 oktober 2018

Tom de Greef

Samenwerking gemeenten levert geen besparing op

Gemeentebudget

Fusies tussen gemeenten leveren geen geld op, maar, zo blijkt uit onderzoek, samenwerking evenmin. Terwijl dat wél de trend is.

Titla Ketelaar 27 november 2017

Uit samenwerking tussen gemeenten bij afvalverwerking en de sociale dienst kwam helemaal geen financieel voordeel.

Foto Koen Suyk

Hoe kan intergemeentelijke samenwerking voor kleine gemeenten een positieve invloed hebben op doelmatigheid?

Onderzoeken gedaan d.m.v. twee case studies bij recent gestarte gemeenschappelijke regelingen

1. Regionale belastingsamenwerking
2. Regionale sociale dienst

Veranderingen bij aangaan samenwerking

Voor samenwerking:

- Klein team, divers takenpakket
- Korte lijnen
- Lastige taken uitbesteed

Binnen samenwerkingsverband:

- Gespecialiseerde afdelingen
- Communicatie en overdracht veel via een ICT interface
- Interne uitvoering meeste lastige taken

Welke mechanismen kunnen theoretisch de doelmatigheid verbeteren?

1. Schaalvoordelen
2. Beter inrichting van processen & bedrijfsvoering

Maar wanneer zijn deze van toepassing binnen samenwerkingsverbanden?

Schaalvoordelen: bevindingen bij belastingsamenwerking

1. Lagere kosten, minder personeel nodig, wel inhuur voor piekmomenten
2. Databewerkingen en verschillende controles geautomatiseerd
3. Aanbestedingsprocedures en “monopolisten” op de softwaremarkt

Schaalvoordelen: bevindingen bij regionale sociale dienst

1. Schaalvoordelen maar bij beperkt aantal taken mogelijk
2. Voordelen uiten zich vaak in kwaliteit van afhandeling

Voorbeeld: Schuldhulpverlening

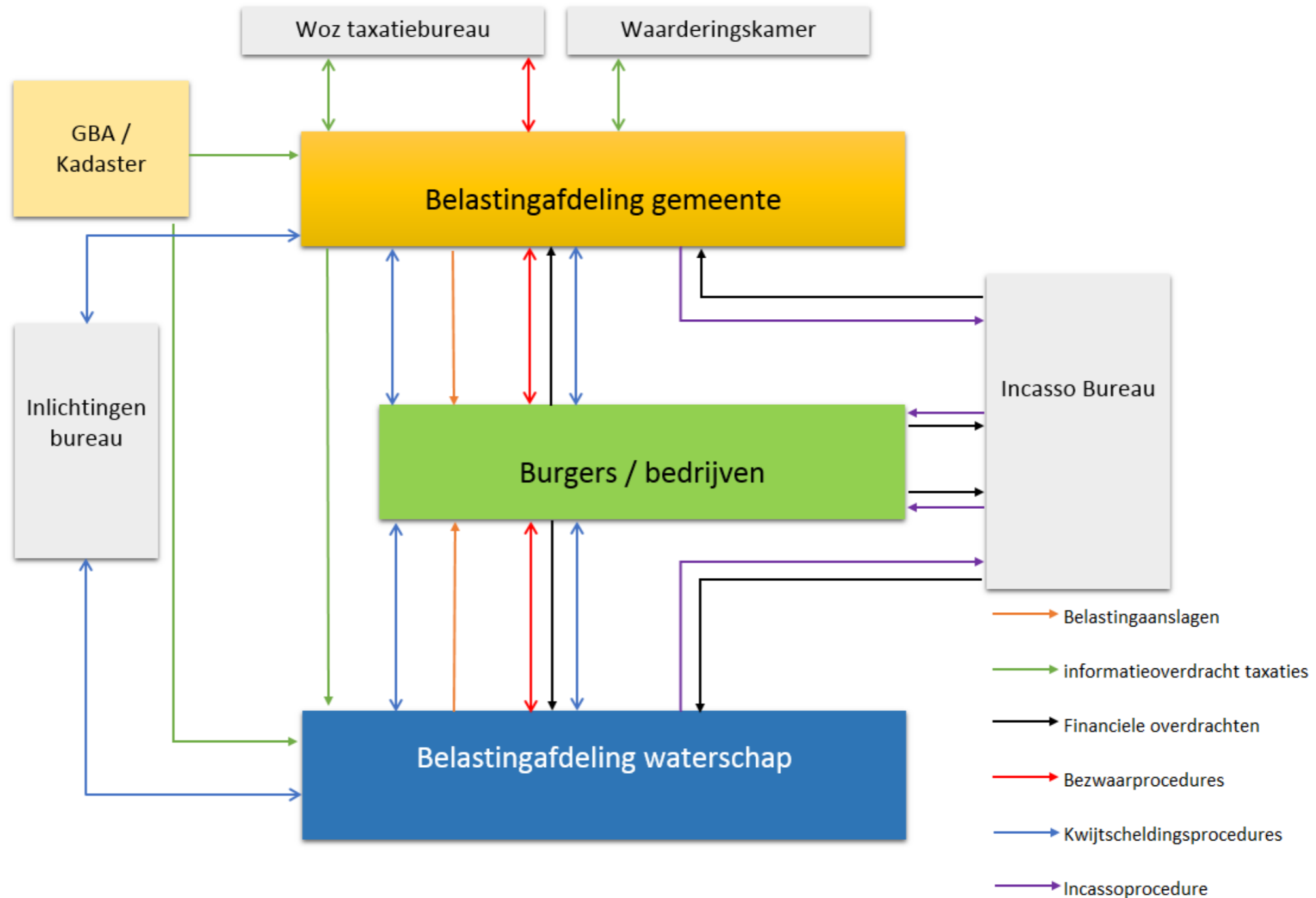
Schaalvoordelen: enkele valkuilen

1. Te hoge werkdruk -> lagere kwaliteit en ziekteverzuim
2. Gedeeltelijk leegstaande gemeentehuizen

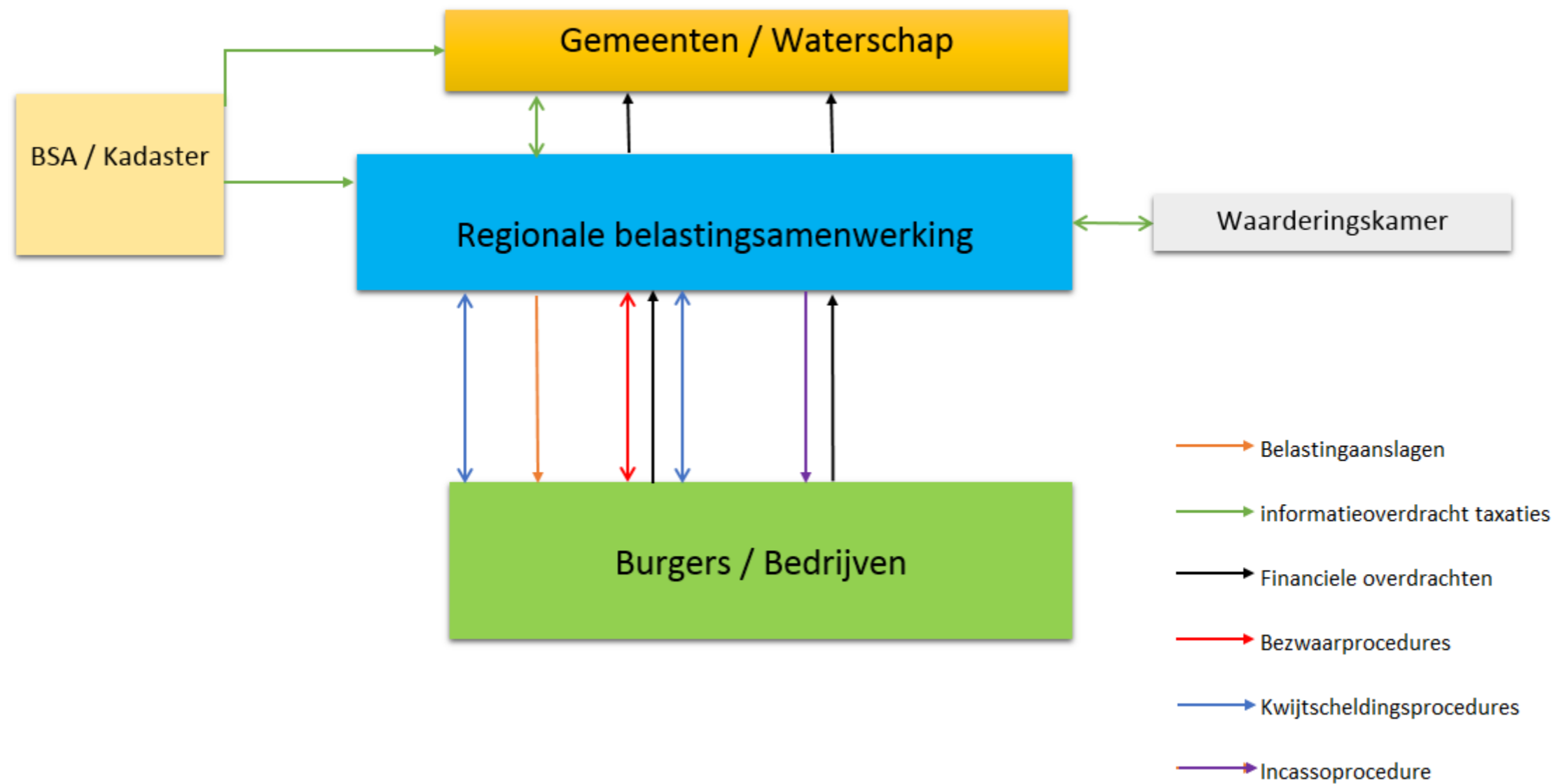

Procesinrichting: belastinginning voor samenwerking

Procesinrichting: belastingsamenwerking

Voordelen door aanpassingen in belastingprocessen

Interne uitvoering van taken maakt het proces doelmatiger

1. Eliminatie winstoogmerk marktpartijen
2. Bezwaren makkelijker en sneller behandelen
3. Sneller en meer invorderen (loonbeslag)

Eigenschappen van doelmatige procesinrichting

De “knip” in werkzaamheden moet goed worden opgevangen

1. Directe toegang tot het werk van andere afdelingen
2. Goed functionerend verbindend ICT systeem vaak essentieel

Voorbeeld: Benutten van de regionale arbeidsmarkt